

L I S T E K.

Dr. Janez Mencinger je praznoval dne 26. marca t. l. na sedanjem svojem domu v Krškem zdrav in vesel šestdesetletnico svojega rojstva. »Lj. Zvon« se radostno spominja te šestdesetletnice, saj je dr. Mencinger prijavil prav v njem svoje najboljše spise, izmed katerih se zlasti odlikuje klasični »Abadon«. Kot literat najobširnejšega duševnega obzorja je bil delaven tudi v »Novicah«, »Slovenskem Glasniku«, »Slovenskem Narodu« in pri Slovenski Matici. Nadejamo se, da nam bo možno podati kmalu študijo o Mencingerju literatu. Danes pa mu izražamo iskreno čestitko ter kličemo z drugimi njegovimi častivci vred: Na mnoga leta!

Trojka. Povest. Spisal dr. Fr. D. (Zabavna knjižnica. X. zvezek. Založila in na svetlo dala »Slovenska Matica«.) — S tolikim veseljem in užitkom že dolgo nisem čital daljše slovenske povesti, kakor »Trojko«. Ne rečem, da je epohalna po svoji vsebini, da je kaj izrednega po svoji umetniški tendenci, da je senzacijsko duhovita, ali kaj takega. Ne, »Trojka« je docela priprosta povest brez velike ali celo nove ideje, brez posebnih, nenavadnih značajev — a vendar je lepo, pristno umetniško delo, ki dela čast naši literaturi v prozi. Tako tu naj gospodu pisatelju iskreno čestitam, da je zamislil, osnoval in izvršil toli vzorno povest, ki je — po moji sodbi — obenem njegovo najbolj dovršeno delo. — O tehnični »Trojki« se mora reči, da je naravnost popolna. Kakor v dobri drami je podal dr. D. najprej izvrstno ekspozicijo, v kateri nas je seznanil z značaji trojice svojih junakov, nas vvedel v »millieu«, v katerem se nadaljnje dejanje vrši, ter nam s krepkimi, plastičnimi potezami prav zanimivo predstavlil tudi glavne izmed postranskih oseb. In potem se povsem naravno, neprisiljeno začne viti, zavijati in razvijati povestna »nit«. Vse se vrši brez pretiravanja niti na dobro stran — kakor se je trdilo v nekem listku — niti na slabo stran; tu ni niti »angeljev«, niti »hudičev«, niti »slučajev«, niti »usode« . . . vse je dobro motivirano, nastopajoči ljudje so iz mesa in krvi, dogodki v razmerju vzrokov in posledic, zaključek pa utemeljen po značajih. Skratka: povest »Trojka« je izvrstna, in dokazuje velik napredek njenega pisatelja.

Gospod pisatelj znanega svojega mišljenja tudi v »Trojki« ni prikrival — nasproti poudarja na mnogih straneh povesti svoje konservativne nazore; a način, kako jih izraža, je docela umetniški. Pisatelj sam ne rine nikdar in nikjer svoje osebe med pripovedovanje, pisatelj sam nikoli ne poudarja svojih subjektivnih načel in stališč, nego se vedno kot objektiven pripovedovavec umika v ozadje. Dotična načela pa izražajo, dotična stališča zagovarjajo povsem neprisiljeno osebe, ki v povesti nastopajo, in priznati jim treba, da imajo prav z ozirom na svoje značaje, svojo odgojo, z ozirom na stopinjo svoje društvene izobrazbe. Spoštujoč vsako prepričanje, ki je pošteno in iskreno, ne ugovarjam niti svetovavcu, niti beneficiatu, ki sta besednika pisateljeva. Njiju nazore o veri, o Bogu, o slovstvu, o ženstvu, o dvoboju, o kmetijskih strojih, o postanku zemlje i. t. d. morejo pobijati in ometati modroslovci, literarni zgodovinarji, juristi, ekonomi, sociologi, naravoslovci . . . naša naloga more biti le ta, da presodimo »Trojko« s stališča umetnosti, ki ne vprašuje po snovi, nego le, ka ko